

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 428/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, v.o.s., Dolný val 574/7, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Stanislav Stehura, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3 To 24/2021 z 26. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 24/2021 z 26. júla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, ako aj prikázať mu bezodkladne rozhodnúť o jeho prepustení z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi v spolupáchateľstve podľa § 20 a § 172 ods. 1 písm. a), b), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b), i) Trestného zákona. Väzba sťažovateľa začala plynúť 4. júla 2018 o 10.00 h. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 35 Tk 2/2019 z 26. marca 2021 sťažovateľa uznal za vinného zo spáchania

už uvedeného trestného činu a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov, trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad a ochranné opatrenie.

3. Sťažovateľ požiadal 16. júla 2021 krajský súd o prepustenie z väzby na slobodu. O tejto jeho žiadosti rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol a väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediáčného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že krajský súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho argumentáciou uvedenou v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, a to vo vzťahu k neprimeranej dĺžke väzby s ohľadom na postup orgánov činných v trestnom konaní (1), prekročení zákonnej lehoty väzby v trvaní 48 mesiacov (2) a neexistencii dôvodov jeho väzby (3).

5. K uvedenému sťažovateľ bližšie uviedol, že v jeho trestnej veci na Slovensku je stíhaný aj za jeden čiastkový skutok, za ktorý už bol vo väzbe v Českej republike (od 13. júla 2017 do 4. júla 2018). Na Slovensku je pre ten istý skutok navyše stíhaný v dvoch samostatných konaniach, a to v označenom konaní a tiež v konaní vedenom na základe „prevzatého“ konania z Českej republiky. V tomto smere poukazuje na čl. 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júla 1985.

6. K dôvodom väzby sťažovateľ uviedol, že hrozba vysokého trestu nemôže sama osebe odôvodniť tzv. útekovú väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Ani zo skutočnosti, že kvôli svojim podnikateľským aktivitám často cestoval do zahraničia, nemožno bez ďalšieho vyvodiť, že by v jeho prípade hrozil útek. Samotná povaha údajne spáchanej trestnej činnosti zas nemôže byť dôvodom na tzv. pokračovacia väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, ako aj jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým

postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

10. Ústavný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa proti väzobnému rozhodnutiu spadajú pod ním označené práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, a že v rozsahu týchto práv budú aj predmetom prieskumu ústavného súdu. Pokiaľ ide o zvyšnú časť ústavnej sťažnosti, ústavný súd stabilne judikuje, že záruky obsiahnuté v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa vzťahujú na konanie, predmetom ktorého je rozhodovanie o trestnom čine, z ktorého je jednotlivец obvinený. Rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o trestnom obvinení, preto sa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne ani čl. 46 ods. 1 ústavy) vo veci sťažovateľa neaplikuje (porov. III. ÚS 277/07, IV. ÚS 397/2010, IV. ÚS 78/2019).

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade skonaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07).

12. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

13. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí odpovedať na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

14. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd sa vôbec nezaoberal jeho tvrdením o nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní, z predložených dokumentov nevyplýva, že by sťažovateľ túto svoju námietku pred krajským súdom vzniesol. Ústavný súd sa oboznámil aj so samotnou žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. júla 2021, ktorú sťažovateľ spísal vlastnoručne, a zistil, že v nej sťažovateľ túto svoju námietku neuviedol, iba veľmi stručne namietol, že jeho väzba už trvá viac ako 48 mesiacov.

15. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (porov. III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012).

16. Posúdenie postupu orgánov činných v trestnom konaní vo veci sťažovateľa bolo v právomoci krajského súdu. Nie je úlohou ústavného súdu nahrádzať právomoc krajského súdu, ale preveriť, či krajský súd relevantným a presvedčivým spôsobom reagoval na námietky sťažovateľa, ktoré sťažovateľ skutočne aj uplatnil. Ako už bolo uvedené, predmetná námietka nebola sťažovateľom pred krajským súdom preukázateľne vznesená, o to menej konkrétne zdôvodnená.

17. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o prekročení lehoty väzby (48 mesiacov) krajský súd uviedol, že maximálna lehota trvania väzby sťažovateľa podľa § 76 ods. 6 písm. c) Trestného poriadku uplynie 4. júla 2022 a v tejto súvislosti poukázal na svoje závery z predošlých väzobných rozhodnutí o tom, že v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu zásady *ne bis in idem* vo vzťahu k trestnému konaniu vedenému proti nemu v Českej republike. Z napadnutého uznesenia tiež vyplýva, že uzneseniami okresného súdu č. k. 28 Tp 16/2018 z 5. júla 2018 a 28. septembra 2018 bolo rozhodnuté o nezapočítaní lehoty väzby, ktorú sťažovateľ strávil v Českej republike (od 13. júla 2017 do 7. júna 2018, od 7. júna 2018 do 20. júna 2018 a od 20. júna 2018 do 4. júla 2018) podľa § 77 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom sťažnosti proti týmto uzneseniam podané sťažovateľom boli zamietnuté.

18. Ústavný súd sa nad rámec uvedeného oboznámil aj s odôvodnením uznesenia krajského súdu č. k. 1 Tpo 45/2018 z 24. júla 2018 (rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu o jeho vzatí do väzby), na ktoré samotný krajský súd v napadnutom uznesení odkázal, a to vo vzťahu k námietke sťažovateľa o prekročení maximálnej lehoty väzby. Krajský súd v označenom uznesení k nezapočítaniu väzby v Českej republike uviedol, že z uznesenia Mestského súdu v Prahe sp.zn.Nt 2032/2018, ktorým bol sťažovateľ vydaný do Slovenskej republiky na trestné stíhanie pre skutok uvedený v Európskom zatýkacom rozkaze vydanom okresným súdom (č. k. 28 Tp 16/2018 z 23. marca 2018), a ani ďalších listín nevyplýva dôvodnosť tvrdenia sťažovateľa, že v jeho veci ide o opakovanú väzbu z dôvodu, že by bol vzatý do väzby pre rovnaký skutok.

19. Ústavný súd sa teda presvedčil, že krajský súd v okolnostiach danej veci neponechal námietku sťažovateľa týkajúcu sa prekročenia maximálnej lehoty väzby bez náležitej odpovede, keď o. i. odkázal na skutočnosť, že o námietke sťažovateľa o nezapočítaní väzby v Českej republike už bolo rozhodnuté pri jeho vzatí do väzby v roku 2018.

20. Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku krajský súd uviedol (s. 7), že sťažovateľ mal páchať drogovú trestnú činnosť na území viacerých štátov a že mu hrozí vysoký trest (okresný súd sťažovateľovi uložil nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 21 rokov, pozn.). Dôvodná obava, že sa bude skrývať, má vyplývať predovšetkým z jeho pohybu na území viacerých štátov a z jeho kriminálnych kontaktov v Českej republike a Poľsku. Sťažovateľ podľa krajského súdu nie je z hľadiska rodinného a ani majetkového či pracovného ukotvený na jedno miesto, keď aj pri vzatí do väzby uviedol adresu svojho trvalého pobytu v sídle jeho firmy (v kancelárii, ktorá nie je určená na bývanie), pričom prenajatý dom v Oščadnici nebol využívaný na bývanie, ale domovou prehliadkou bolo zistené, že mal byť využívaný na páchanie drogovej trestnej činnosti. Priateľka sťažovateľa s jeho dcérou mali bývať v Čenkovciach. V tejto súvislosti krajský súd poukázal aj na údajné vysoké výnosy z trestnej činnosti, ktoré by mohli slúžiť na dlhodobéjšie financovanie života na úteku.

21. Ústavný súd sa presvedčil, že krajský súd tzv. útekovú väzbu sťažovateľa odôvodnil v okolnostiach danej veci dostatočným a presvedčivým spôsobom. Na tomto mieste ústavný súd nad rámec uvedeného poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu z predložených dokumentov, a to že sťažovateľ vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a ani na neverejnom zasadnutí krajského súdu neuviedol žiadne konkrétne námietky spochybňujúce existenciu tohto väzobného dôvodu.

22. Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd poukázal (s. 8) na povahu trestnej činnosti údajne spáchanú sťažovateľom a na jeho osobu. K tomuto bližšie uviedol, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, ktorým sa mal snažiť získať majetkový prospech a tento mal páchať po dlhšiu dobu. Sťažovateľ mal páchať trestnú činnosť na „najvyššej úrovni drogovej kriminality“ so ziskom značných finančných prostriedkov. Aj keď sťažovateľ nebol súdne trestaný, v danej veci sa mal dopustiť spáchania závažnej a rozsiahlej trestnej činnosti ako člen organizovanej skupiny.

23. Ústavný súd konštatuje, že námietka sťažovateľa vo vzťahu k naplneniu dôvodu tzv. pokračovacej väzby je do istej miery dôvodná, keď krajský súd v tomto smere poukázal na závažnosť trestnej činnosti, ktorej sa mal sťažovateľ dopustiť, z nej plynúce zisky a jej páchanie v rámci organizovanej skupiny a iba vo všeobecnosti poukázal na jeho osobu, teda bližšie nešpecifikoval dôvody na strane sťažovateľa, ktoré v spojení so sťažovateľom údajne páchanou trestnou činnosťou vo svojom súhrne presvedčivo založia väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

24. Aj pri čiastočnej dôvodnosti tejto námietky sťažovateľa však možno v okolnostiach tejto veci uzavrieť, že jeho väzobné stíhanie ako také nebolo nateraz vo výsledku spochybnené. Ústavný súd už judikoval, že ak existuje čo i len jeden zákonný dôvod väzby, väzba je zákonná a ústavná, ak takýto dôvod všeobecný súd aplikoval (III. ÚS 892/2016, I. ÚS 126/2020, IV. ÚS 434/2020, IV. ÚS 56/2021, II. ÚS 246/2021).

25. V tomto prípade už ústavný súd konštatoval, že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z ústavnoprávneho pohľadu nateraz obstojí.

26. Vzhľadom na všetko už uvedené ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti a podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu